

چگونه توانستیم با استفاده از راهبردهای یادگیری خودتنظیم عملکرد تحصیلی هانیه (فراگیر پایه پنجم) را بهبود بخشیم؟

غلامرضا صالحی، رودانی الهام آسمانی

مدرس دانشگاه فرهنگیان بندرعباس

Gh.salehi@chmail.ir

دانشجوی کارشناسی "آموزش ابتدایی" دانشگاه فرهنگیان بندرعباس

e.Asemani@gmail.com

(۱) چکیده:

پیشرفت تحصیلی دانش آموزان و دستیابی آنان به اهداف دوره های تحصیلی همواره از دغدغه های نظام آموزش و پرورش می باشد و شناسایی عوامل موثر بر این پیشرفت همواره مورد اهتمام قرار گرفته است. از عواملی که می تواند تاثیر به سزایی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان و مستقل ساختن آنان در امر یادگیری داشته باشد مهارت های خودتنظیمی در دانش آموزان و استفاده از راهبردهای یادگیری خودتنظیمی توسط آنان می باشد. به دلیل مشاهده عملکرد تحصیلی ضعیف فراگیر پایه پنجم و عدم موفقیت او در دستیابی به اهداف دوره تحصیلی تصمیم گرفتم اولین اقدام پژوهی خود را با هدف بهبود عملکرد تحصیلی هانیه (فراگیر پایه پنجم) با استفاده از راهبرد های یادگیری خودتنظیم انجام دهم. ابزار گردآوری داده ها در این پژوهش مشاهده مستقیم رفتار دانش آموز، مصاحبه و پرسشنامه بوده است. برای دستیابی به اهداف این پژوهش از آموزش راهبرد های یادگیری خودتنظیمی که متشکل از راهبردهای شناختی و فراشناختی می باشند استفاده شده است. نتایج بیانگر این امر است که اقدامات و راه حل های اجرا شده موثر واقع شده است و عملکرد تحصیلی دانش آموز بهبود یافته است.

کلید واژه: پیشرفت تحصیلی، راهبردهای یادگیری خودتنظیم، عملکرد تحصیلی، راهبردهای شناختی، راهبرد های فراشناختی

(۲) مقدمه

۲ - ۱) بیان مسئله

پیشرفت تحصیلی دانش آموزان یکی از شاخص های مهم در ارزیابی آموزش و پرورش است و تمام کوشش های این نظام، در واقع برای جامه ی عمل پوشاندن به این امر است. به عبارتی، جامعه به طور ویژه آموزش و پرورش، نسبت به سرنوشت، رشد و تکامل موفقیت آمیز و جایگاه فرد در جامعه علاقه مند است و انتظار دارد فرد در جوانب گوناگون اعم از ابعاد شناختی و کسب مهارت و توانایی و نیز در ابعاد شخصیتی، عاطفی و رفتاری، آن چنان که باید، پیشرفت کند و تعالی یابد (علی بخشی و زارع ۱۳۸۹). افت تحصیلی نیز یکی از مشکلات اساسی در نظام آموزش و پرورش هر کشور محسوب می شود. افت تحصیلی باعث به هدر رفتن منابع مادی و عدم کارایی منابع انسانی می گردد. هم چنین شکست تحصیلی موجب دلزدگی دانش آموزان از تحصیل و تضعیف روحیه آنان و یا ترک تحصیل می شود (پورمحمد و اسماعیل پور، ۱۳۹۴). عوامل متعددی در امر شکست تحصیلی دخیل هستند، که یکی از مهم ترین عوامل ضعف مهارت یادگیری دانش آموزان و عدم یادگیری است (علی بخشی و زارع، ۱۳۸۹). از جمله مهارت های یادگیری که طی دهه های اخیر توجه پژوهشگران و روان شناسان تربیتی را برای کمک به یادگیری دانش آموزان در امر تحصیل و مستقل ساختن آنان در امر آموختن به خود جلب کرده است مهارت های یادگیری خودتنظیمی می باشد.

یادگیری خودتنظیمی یک فرایند فعال و خود رهنمون است که دانش آموزان، شناخت، نتایج رفتار و محیط خود را در جهت پیشبرد اهدافشان کنترل و تنظیم می کنند (یعقوبی و همکاران، ۱۳۹۲، به نقل از گوداس، ۲۰۱۰). هرچند مدل ها و نظریه های متفاوتی از یادگیری خودتنظیمی بر اساس دیدگاه های نظری مختلف مطرح شده، اما همه آن ها یادگیری خودتنظیمی را به کارگیری راهبرد های شناختی و فراشناختی خودتنظیمی توسط دانش آموزان برای کنترل و تنظیم یادگیری شان می دانند (یعقوبی و همکاران